

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:
support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRĂREA 583 **Din data de 13.10.2014**

Dosar nr.: 95/2014

Petiția nr.: 837/07.02.2014

Petent: H. O.

Reclamat: Ministerul Afacerilor Externe; directorul Institutului Cultural Român din Paris, domnul A. D., Institutul Cultural Român

Obiect: Hărțuire pe criteriul apartenenței la etnia maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. H. O., București

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

I.2.1. Ministerul Afacerilor Externe, București, Aleea Alexandru nr. 31, Sector 1

I.2.2. Institutul Cultural Român, București, Aleea Alexandru, nr. 38, sector 1

I.2.3. Directorul Institutului Cultural Român din Paris, domnul A. D.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin memoriul înregistrat la CNCD sub nr. 18275/29.11.2013, petenta sesizează CNCD cu privire la discriminarea sa instituită de către directorul Institutului Cultural Român de la Paris, domnul D. A. prin fapte de hărțuire pe criteriul apartenenței la etnia maghiară a acesteia.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin intermediul citației cu nr. 837/20.02.2014 a fost citată petenta pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 03.03.2014, la sediul CNCD. De asemenea, prin intermediul aceleiași adrese i s-a solicitat petentei să-și precizeze criteriul de discriminare și elementele discriminatorii la care face referire în citație. La termen, petenta nu s-a prezentat.

3.3. Prin intermediul citației cu nr. 1228/20.02.2014 a fost citată partea reclamată, Ministerul Afacerilor Externe, prin reprezentant, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 03.03.2014, la sediul CNCD. La termen, partea reclamată nu s-a prezentat.

3.4. Prin intermediul citației cu nr. 1821/13.03.2014 a fost recitată petenta pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 14.04.2014. La termen, petenta nu s-a prezentat.

3.5. Prin intermediul citației cu nr. 1821/13.03.2014 a fost recitată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 14.04.2014, la sediul CNCD. La termen, partea reclamată nu s-a prezentat.

3.6. Prin intermediul citației cu nr. 2352/02.04.2014 a fost citat Institutul Cultural Român, prin reprezentant, în calitate de parte reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 14.04.2014, la sediul CNCD. La termen, Institutul Cultural Român, prin reprezentant, s-a prezentat.

3.7. Procedura de citare legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Prin intermediul memoriului, petenta susține că, începând din luna aprilie 2013, domnul D. A., director ICR Paris, o hărțuiește profesional și o discriminează în raport cu ceilalți membri ai echipei.

Aceasta menționează faptul că este angajată al Ministerului Afacerilor Externe din anul 2008, iar în anul 2010 a fost trimisă în misiune permanentă la ICR Paris.

În perioada 22 - 25 martie 2013 susține că a avut loc evenimentul Salonul cărții de la Paris la care România a fost stat invitat. Acest statut de onoare fusese obținut prin negociere de echipa în care lucra din luna iulie 2010, condusă de directoarea D. K.. Fusese un obiectiv pentru rezultatul căruia a lucrat susținut din 2010 până în 2013.

4.1.2. Petenta arată că mandatul doamnei D. K. a fost întrerupt înainte de termen, pe alte criterii decât cele prevăzute în regulamentele de organizare și funcționare și că, după schimbarea conducerii ICR Paris, subsemnata și cele două colege din echipa acesteia și-au continuat activitatea, în luna decembrie 2012 (la sosirea noului director adjunct, doamna C. R.), începând să lucreze pentru organizarea participării României la Salonul cărții.

Aceasta susține că procesul de organizare a generat o presiune extrem de mare, organizarea devenind extrem de stresantă în lipsa unui factor decizional central și din cauza suprapunerii unor interese care nu aveau nicio legătură cu proiectul și menționează că și-a asumat, atât atribuțiile ce îi reveneau prin fișa postului, cât și alte responsabilități contractuale.

4.1.2.1. Petenta susține că la începutul lunii martie 2013 organizatorii francezi ai Salonului de carte refuzau să mai comunice oficial cu Institutul Cultural Român datorită lipsei deciziei de plată a angajamentelor, iar ICR nu începuse nici măcar construcția mobilei pavilionului României, aceasta luând inițiativa de a alerta telefonic Ministerul Afacerilor Externe și Guvernul României care au trimis o echipa formată din reprezentanți ai Senatului României, Guvernului și Ministerului Culturii și Cultelor, deblocând procesul de organizare.

Petenta susține că, după Salonul cărții, câțiva dintre decidenții din ICR implicați în proiect au fost demși și că noul director al ICRP a preluat funcția în luna martie 2013, cu puțin timp înainte de Salonul cărții, acesta neimplicându-se în organizare.

Aceasta menționează că, din cauza epuizării cauzate la Salonul de carte, perioada imediat următoare a fost dificilă, relația profesională cu domnul director neîncepând sub cele mai bune auspicii. În acest sens, petenta relatează faptul că acesta a acuzat-o în legătură cu Asociația Prietenii Institutului Cultural Român de la Paris (AICRP - *Amis del'Instiîut Cuiturel Roumain de Paris*), care funcționează pe lângă ICRP din anul 2003.

4.1.2.2. Petenta arată că, începând cu luna aprilie 2013, domnul director a început să o discrimineze și să o hărțuiască în mod activ, având la adresa acesteia un comportament

diferit față de al altor membri ai echipei. Acest comportament a rezultat în schimbarea fișei sale de post, fără o justificare corectă și neconform cu pregătirea sa profesională, tănuirea unor informații într-o anchetă a Corpului de Control și Evaluare Diplomatică al MAE în care era implicată, și exercitarea de presiuni către MAE pentru întreruperea misiunii acesteia la ICR Paris, făcute astfel încât să nu aibă vreo ocazie să își exprime punctul de vedere față de angajator, susține aceasta.

4.1.5. Petiționara susține că pe data de 25 aprilie 2013 i-a cerut domnului director D. Al. acordul pentru organizarea, între orele 20 și 22, în incinta publică a ICRP, a unei întâlniri informale cu 16 persoane din cadrul programului de Master la Universitatea Sorbona 2, Pantheon Assas, pe care îl urma din luna martie și că, în 26 aprilie 2013, în urma obținerii acordului verbal al domnului director, a organizat această întâlnire.

Aceasta susține că în colaborarea sa cu reclamatul nu a comunicat niciodată nimic în scris, nici electronic nici imprimat, nici măcar pentru problemele cotidiene de administrare a instituției.

Petiționara relatează că domnul director a acuzat-o verbal, folosind un vocabular nepotrivit relațiilor profesionale, în legătură cu întâlnirea acesteia avută cu colegii săi.

4.1.3. O altă problemă semnalată de petentă este aceea legată de compania de teatru franco-română, Campagne 28 care, cerând acordul reclamatului pentru a desfășura o conferință în vederea pregătirii unui spectacol care urma să se desfășoare în România și neprimind niciun răspuns în acest sens, au apelat la aceasta. Petiționara susține că a intermediat verbal cu partea reclamată, primind un răspuns afirmativ pentru cererea companiei de teatru.

După primirea acestui răspuns și efectuarea conferinței la data și ora stabilite, reclamatul a atacat-o verbal, reproșându-i că participanții nu s-au comportat într-un mod decent, aceștia fiind responsabilitatea petentei.

4.1.3.1. În legătură cu schimbarea fișei de post într-una inferioară în raport cu pregătirea sa profesională, petenta susține că, începând cu data de 29 mai 2013, responsabilitățile postului său la ICR Paris au fost schimbate de către directorul D. A., fără a avea o justificare corectă, noile atribuții ale petentei referindu-se la indexarea cărților din biblioteca ICR Paris.

Aceasta consideră decizia domnului director ca fiind hărțuire morală profesională (definită ca deteriorarea intenționată a condițiilor de muncă prin schimbarea funcțională a locului de muncă în altul inferior), deoarece această decizie aduce prejudiciu performanței sale profesionale, nebeneficiind de o formare în domeniu; această decizie o pune în situația de a se îndepărta complet de domeniul său de expertiză, scoțând-o din circuitul de învățare continuă.

Petenta face referire și la programul de master de la Universitatea Sorbona 2, Pantheon Assas, pentru care avea acordul pentru urmarea acestui curs de formare profesională de la fostul director ICR Paris - doamna D. K., înaintea începerii demersului său de înscriere, iar reclamatul și-a anunțat dezacordul său referitor la înțelegerea inițială privind formarea sa inițială, anunțând-o că are obligația de a recupera cele 75 de ore de absență dedicate cursurilor până în acel moment.

Aceasta consideră că formarea profesională în acest sens constituie un avantaj pentru instituția la care își desfășoară activitatea.

4.1.3.2. Petenta susține că în data de 6 ianuarie 2014 a fost informată verbal, de domnul D. A. despre decizia Ministrului Afacerilor Externe de a-i întrerupe misiunea permanentă în serviciul exterior la ICR Paris, înainte de termenul prevăzut la 31 iulie 2014, aflând ulterior că era vorba despre o recomandare a Corpului de Control și Evaluare Diplomatică a Afacerilor Externe în urma cercetării pe baza a două sesizări primite în cursul anului 2013.

Petiționara menționează în sesizare că a aflat ulterior despre acțiunile reclamatului care a procedat la tănuirea informațiilor, netransmițându-i acesteia întrebările primite de la Corpul de Control și Evaluare Diplomatică a Afacerilor Externe, considerând această situație discriminatorie, fiind privată de dreptul la apărare și prezumția de nevinovăție cu această ocazie.

4.1.3.3. Aceasta susține că a fost supusă constant unui tratament de hărțuire și discriminare începând din luna aprilie 2013.

Petenta consideră că actele împotriva sa din partea domnului director ICR, D. A., nu sunt bazate pe considerente profesionale, ci constituie hărțuire și discriminare pe criterii de etnie, sex sau alte criterii subiective.

4.1.4. Prin intermediul înscrisului înregistrat la CNCD sub nr. 1343/26.02.2014, petenta își completează sesizarea și menționează că faptele de discriminare profesională săvârșite constant de către reclamat asupra sa începând cu luna aprilie 2013 până în luna ianuarie 2014 s-au petrecut sub asupiciul **apartenenței sale la etnia maghiară**, acest tratament aplicându-i-se numai acesteia, în timp ce se afla în aceeași situație profesională cu alte două colegi.

4.1.5. Prin intermediul înscrisului înregistrat la CNCD sub nr. 1740/11.033.2014 petenta își completează petiția și precizează că pe data de 28.02.2014, în urma deciziei conducerii Ministerului Afacerilor Externe, a fost repusă în drepturile din contractul său de muncă inițial, această decizie anulând decizia ministerului din 24.12.2013.

De asemenea, aceasta menționează că este discriminată și hărțuită profesional în continuare de către reclamat, fiind singurul angajat căruia nu i s-a pus la dispoziție o cheie de la intrarea în sediu și contul calculatorului de serviciu fiind șters fără nicio motivație temeinică.

4.1.6. Prin intermediul înscrisului înregistrat la CNCD sub nr. 1875/17.03.2014 petenta face precizări cu privire la sesizarea sa inițială și susține că plângerea se îndreaptă exclusiv asupra directorului ICR Paris, domnul D. A., care o hărțuiește permanent sub contextual apartenenței sale la etnia maghiară.

4.1.7. De asemenea, prin intermediul înscrisului înregistrat la CNCD sub nr. 2975/28.04.2014, petenta face referire la faptul că sesizarea este îndreptată asupra directorului în funcție al ICR Paris și nu împotriva Institutului Cultural Român de la București.

4.1.8. Petenta transmite către CNCD concluziile scrise cu privire la punctul de vedere exprimat de Ministerul Afacerilor Externe, înregistrat sub nr. 5574/18.08.2014, prin care argumentează fiecare punct dezbătut de minister.

4.1.8.1. Susține că, așa cum a argumentat în toate documentele transmise tuturor instituțiilor competente, pe tot parcursul mandatului său diplomatic a respectat litera și spiritul regulamentelor interioare, legislației românești și străine, tratatelor internaționale la care România este semnatară, dreptului internațional, precum și regulile deontologice referitoare la o misiune diplomatică; astfel, arată că prin organizarea reuniunii cu acordul verbal al directorului instituției la sediul Institutului Cultural Român de la Paris, a respectat Legea nr. 356/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea ICR, organizarea evenimentului având drept scop familiarizarea celor 16 persoane participante cu sediul și serviciile oferite de ICR Paris, folosind drept ocazie propice nevoia organizării unei întâlniri informale cu studenții programului academic pe care îl urma.

4.1.8.2. Petenta menționează că nu a susținut în niciun document scris că rechemarea acesteia de la post ar constitui sancțiune disciplinară, ci că aceasta urma să îi încheie de drept/ prematur, contractul de muncă cu MAE, încheiat „pe perioada misiunii în străinătate”, aceasta contravenind drepturilor sale fundamentale, fiind o decizie luată pe baza unor argumente false și denigratoare, pe baza unei investigații a CCED de care nu a avut cunoștință în timp util pentru a se apăra; aceasta arată că decizia Ministrului Afacerilor Externe de a o rechema de la post a fost luată în data de 24.12.2014 și i-a fost adusă la

cunoștință de către directorul ICR Paris în data de 06.01.2014, în acest sens anexând documente pentru a arăta cele susținute și menționând că atunci a fost prima oară când a luat cunoștință despre acuzațiile care îi erau aduse.

De asemenea, susține că, dacă termenul limită pentru transmiterea răspunsurilor acesteia era într-adevăr data de 06.01.2014, i-au fost acordate în acest sens mai puțin de 9 ore; pune în discuție și ora de închidere a programului și susține că, dacă termenul limită de a răspunde era până la închiderea programului, i-au fost acordate mai puțin de 2 ore pentru a răspunde la întrebările din investigația de care nu avea cunoștință; susține că aceste fapte constituie o încălcare a Convenției Europene a Drepturilor Omului, a Constituției României și a Legii nr. 134/01.02.2010-Codul de procedură civilă.

4.1.8.3. Menționează, din nou, faptul că directorul ICR Paris a fost informat în ceea ce privește evenimentul și susține că, ulterior deciziei ministrului de rechemare de la post, directorul a negat în fața sa acordarea acestui acord și arată că în petiție a furnizat toate numele și datele de contact ale persoanelor care au fost prezente la acea dată și a precizat cantitatea de alcool prezentă în cadrul evenimentului, susținând că nu ar fi fost, fizic sau matematic, posibil să nu respecte prevederile legislative pe care le cunoștea.

4.1.8.4. În legătură cu fotografiile transmise către ziar, petenta susține că acestea nu au antrenat ministerul în nicio dispută mediatică; că jurnalista nu a avut acordul acesteia pentru publicare; precizează că sediul UNESCO era la o distanță de 1,3 km de locația unde stătea petenta; precizează că nu a participat la această manifestație, ci se plimba prin cartier și a făcut câteva fotografii cu telefonul mobil pe care le-a transmis personal unui jurnalist independent fără acordul la publicare; susține că fotografiile nu exprimă artistic niciun fel de opinie asupra evenimentelor, ci sunt cadre reale ale unui eveniment, astfel, neavând cum să încalce Legea nr. 269, art. 33 după cum susține MAE în adresa sa.

4.1.8.5. Precizează că biblioteca ICR Paris conține 14 000 de volume și nu 20 000; precizează că cererea inițială a directorului ICR Paris la schimbarea fișei postului a fost a cataloga cărțile într-un clasor hârtie.; a fost inițiativa MAE de a începe o catalogare electronică a cărților pentru a avea posibilitatea de a afișa opțiunea online; precizează că a achiziționat din resursele financiare personale programul informatic de biblioteconomie care i-a permis să înceapă această catalogare electronică, cu acordul verbal al directorului ICR Paris, în urma refuzului de a intra în posesia resurselor necesare în acest sens; la alocarea acesteia pe postul de bibliotecară, pentru că nu avea pregătirea necesară și nici experiența prealabilă, directorul ICR nu i-a propus și nu i-a facilitat nicio formare profesională pentru noile atribuții, acest lucru contravenind drepturilor de salariat.

4.1.8.6. Susține că nu a contestat modificarea atribuțiilor sale de serviciu, deoarece cunoștea prevederile legale și știa că directorul ICR Paris „*gestionează potențialul uman aflat la dispoziție și ia măsurile necesare la un moment dat pentru îndeplinirea obiectivelor misiunii*”.

4.1.8.7. De asemenea, petenta face referire și la comportamentul hărțuitor și discriminatoriu la adresa sa de către directorul ICR Paris pe tot parcursul anului 2013 și susține că, deși avea un post similar cu ceilalți angajați ai ICR Paris, nu a fost tratată în mod egal cu aceștia.

4.1.8.8. Petenta anexează înscrisuri la dosar.

Susținerile părții reclamate

4.2. Susținerile Ministerului Afacerilor Externe

4.2.1. Prin intermediul memoriului înregistrat la CNCD sub nr. 1466/03.03.2014, Ministerul Afacerilor Externe invocă lipsa calității procesuale pasive, susținând că sesizarea este îndreptată împotriva directorului Institutului Cultural Român de la Paris și nu asupra acestuia. Ministerul cere acordarea unui nou termen pentru analizarea și formularea unui punct de vedere.

4.2.2. Prin intermediul înscrisului înregistrat la CNCD sub nr. 5155/24.07.2014, Ministerul Afacerilor Externe depune concluzii scrise cu privire la discriminarea petentei de către domnul A. D., directorul ICR Paris și arată cum sunt organizate și cum funcționează Institutele culturale românești din străinătate, activitatea acestora și a personalului încadrat, acestea fiind reglementate de Legea nr. 356/2003 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român, cu modificările și completările ulterioare*; Legea nr.269/2003 *privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României, cu modificările și completările ulterioare*; Hotărârea Guvernului nr. 8/2013 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe*; dispozițiile regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Afacerilor Externe, misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale românești (ROF); dispozițiile regulamentului de organizare și funcționare propriu.

4.2.2.1. Arată că institutele culturale românești din străinătate fac parte integrantă din serviciul diplomatic exterior al M.A.E., au drept scop reprezentarea și promovarea culturii și civilizației românești în țările în care funcționează și se află din punct de vedere administrativ în subordinea M.A.E., care asigură bugetul necesar derulării activității lor, iar din punct de vedere funcțional, al aprobării proiectelor desfășurate în subordinea Institutului Cultural Român.

4.2.2.2. Structura organizatorică și regulamentul de organizare și funcționare ale institutelor culturale românești din străinătate se stabilesc, la propunerea Institutului, prin ordin comun al ministrului afacerilor externe, ministrului culturii și președintelui Institutului; institutele culturale românești din străinătate își desfășoară activitatea în colaborare cu misiunile diplomatice sau cu oficiile consulare din țările respective; institutele culturale românești din străinătate sunt conduse de câte un director și un director adjunct; personalul trimis în misiune în străinătate acționează sub îndrumarea șefului misiunii diplomatice care organizează, conduce și controlează întreaga activitate a misiunii; petenta are calitatea de referent principal relații în cadrul Institutului Cultural Român de la Paris.

4.2.3. Referitor la sesizările conducerii ICR Paris și ICR București cu privire la încălcarea regulilor de conduită de către domnișoara Olivia Horvath, referent principal relații la ICR Paris, Ministerul Afacerilor Externe susține că în data de 10 mai 2013 domnul A. D., directorul ICR Paris, a solicitat în scris Ministrului Afacerilor Externe retragerea de la post a domnișoarei Horvath pe considerentul că în seara de 26 aprilie 2013 aceasta a organizat o petrecere în sediul institutului sub pretextul unei întâlniri - dezbateri cu colegii săi, studenți ai departamentului de Formare Continuă din cadrul Masterului de Marketing și Comunicare al Universității Paris II Pantheon Assas.

Lucrarea înregistrată sub nr. A/P/137 din 10 mai 2013 a rămas în lucru la cabinet până la data de 4 octombrie 2013, când a fost repartizată spre soluționare la Corpul de control și evaluare diplomatică CCED, unde a fost înregistrată sub nr. A3/1979.

Prin adresa nr. 13880 din 6 decembrie 2013, transmisă CCED, ICR București a susținut propunerea domnului A. D. - director al ICR Paris, privind încetarea misiunii domnișoarei O. H.

4.2.3.1. Ministerul Afacerilor Externe susține că ulterior, în data de 9 decembrie 2013, conducerea ICR București prin adresa nr. 13993, a sesizat CCED despre apariția în ediția on-line a Ziarului Adevărul din 13 septembrie 2013 a unor fotografii semnate O. H. alături de comentarii privind protestul intitulat „Salvați Roșia Montană”, organizat în fața sediului

UNESCO de la Paris. Sesizarea ICR București a fost reunită la lucrarea anterioară având ca obiect sesizarea formulată de conducerea ICR Paris.

4.2.3.2. Urmare investigațiilor efectuate, prin M.I. nr. A3/1920 din 9 decembrie 2013, CCED a propus încetarea angajării temporare a domnișoarei O. H., propunere aprobată în principiu de cabinet în data de 23 decembrie 2013 sub rezerva obținerii punctului de vedere al acesteia.

Precizează că, potrivit art. 130 alin. 2 din ROF al MAE, măsura de rechemare de la post a personalului M.A.E. înainte de expirarea termenului nu constituie sancțiune disciplinară.

4.2.3.3. În data de 24 decembrie 2013 CCED a solicitat conducerii ICR Paris să îi pună la dispoziție domnișoarei H. o listă de întrebări la care aceasta urma să răspundă nu mai târziu de 6 ianuarie 2014 și să emită un punct de vedere cu privire la organizarea evenimentului din 26 aprilie 2013, precum și referitor la transmiterea către Ziarul Adevărul a fotografiilor efectuate cu ocazia manifestației din 13 septembrie 2013; întrucât în perioada 24 decembrie 2013-6 ianuarie 2014 domnișoara H. s-a aflat în concediu de odihnă, domnul D. i-a înaintat setul de întrebări stabilit de CCED abia la data de 6 ianuarie 2014.

4.2.4. Ministerul Afacerilor Externe susține că investigațiile efectuate de CCED au confirmat: organizarea evenimentului informal menționat de către domnișoara H., care a depășit prin conținut (consum de alcool) și manifestări cadrul inițial aprobat de directorul institutului. Având în vedere intervenirea termenului de prescriere a răspunderii disciplinare fapta nu a putut fi analizată ca o posibilă abatere disciplinară, dar se circumscrie nerespectării prevederilor art. 32, lit. c) și d) și ale art. 335 din Legea nr. 269 *privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României*, pe care avea obligația de a le respecta potrivit art. 20 alin. (1) din Legea nr. 356/2003 *republicată, privind organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român*; efectuarea și transmiterea la ziar de fotografii de către domnișoara H., care nu a prevăzut, deși trebuia și putea să prevadă că în calitatea de angajat MAE trebuie să se abțină de la orice activități care ar putea antrena ministerul în dispute mediatice.

4.2.4.1. Susține că prin MI A3/12 din 07.01.2014 s-a menținut propunerea de încetare a angajării temporare a petentei, însoțită de propunerea de relocare a acesteia la o altă misiune de pe spațiul francez - ținând cont de expertiza și de meritele acesteia; în final, Ministrul Afacerilor Externe a decis prin HI/I 160 din 24.02.2014 continuarea activității în cadrul ICR Paris până la expirarea mandatului de 4 ani și încheierea misiunii domnișoarei Olivia Horvath la 21.07.2014, fără nicio posibilitate de prelungire.

4.2.5. Referitor la memoriul formulat de domnișoara O. H. cu privire la hărțuirea și discriminarea sa morală profesională de către domnul A. D. - directorul ICR Paris, Ministerul Afacerilor Externe susține că, în data de 8.01.2014, în timpul soluționării primei lucrări, domnișoara O. H. a sesizat în scris CCED că, începând cu data de 27 mai 2013, a fost hărțuită și discriminată moral și profesional de către domnul A. D., directorul ICR Paris, invocând schimbarea nejustificată a atribuțiilor sale de serviciu din responsabil comunicare externă în responsabil bibliotecă și reținerea fără drept a corespondenței sale primită prin poșta electronică.

4.2.5.1. Menționează că niciodată, anterior demarării lucrării privind faptele reținute în sarcina sa, petenta nu a semnalat centralei MAE astfel de aspecte.

4.2.5.2. Precum a reieșit din investigațiile efectuate de CCED, schimbarea atribuțiilor de serviciu ale domnișoarei O. H. s-a datorat necesității de a pune în ordine fondul de carte de 20 000 volume ale bibliotecii și necesității catalogării online a volumelor.

4.2.5.3. Prin adresa nr. A3/37/10.01.2014 s-a comunicat acesteia că, potrivit Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 *privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea de stat competentă în domeniul investigării, constatării și sancționării faptelor de discriminare, iar

aprecierea dacă o faptă (reținerea unui mesaj internet destinat altei persoane) întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de violare a secretului corespondenței incumbă numai organelor judiciare competente și acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

4.2.6. Referitor la sesizarea petentei, Ministerul Afacerilor Externe susține că în urma instrumentării lucrărilor având ca obiect situația de la ICR Paris - pe de o parte - și a verificării aspectelor semnalate în petiția formulată de domnișoara O. H. - pe de altă parte - nu au fost constatate elemente de fapt de natură a se circumscrie conținutului constitutiv al noțiunii de discriminare sau hărțuire așa cum sunt definite acestea în OG 137/2000 și Legea 202/2002.

4.2.6.1. Analizând criteriile în baza cărora se poate reține că o faptă poate fi calificată drept discriminare, Ministerul Afacerilor Externe precizează că acestea nu sunt împlinite în mod concret în speța de față; în realitate, nu se poate vorbi despre o discriminare a petentei, aflată într-un raport de muncă cu MAE, prin modificarea atribuțiilor de serviciu întrucât nu orice schimbare a felului muncii constituie automat o discriminare, ci de exercitarea atribuțiilor de manager de către șeful de misiune. Potrivit art. 76 din ROF, șeful de misiune organizează, conduce și controlează întreaga activitate a misiunii diplomatice sau a oficiului consular. În raport de nevoile curente ale misiunii, gestionează potențialul uman aflat la dispoziție și ia măsurile necesare la un moment dat pentru îndeplinirea obiectivelor misiunii.

4.2.6.2. Schimbarea atribuțiilor petentei a fost motivată de rațiuni de serviciu și a fost stipulată în mod corespunzător în fișa postului, comunicată centralei MAE; împrejurarea că petenta a perceput decizia de modificare a sarcinilor de lucru ca pe o retrogradare nu constituie prin ea însăși un temei pentru a cataloga soluția conducerii misiunii drept discriminare. De altfel, petenta putea să conteste modificarea atribuțiilor la momentul când a survenit, însă nu a făcut-o.

4.2.6.3. De asemenea, susține că nu se poate reține că directorul ICR Paris a avut un comportament hărțuitor care să fi dus la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv pentru petenta; șeful de misiune are obligația profesională de a sesiza abaterile săvârșite de personalul misiunii și, în plus, are dreptul de a solicita, pentru motive bine întemeiate, rechemarea în țară a oricărui membru al acesteia.

4.2.6.4. Faptul că petenta a prezentat un certificat medical, susținând că urmare a tratamentului la care a fost supusă de conducerea misiunii a suferit o afecțiune psiho-emoțională, care a necesitat repaos la domiciliu în perioada 9-19.01.2014 este lipsit de relevanță atâta timp cât în cuprinsul certificatului nu este indicat niciun diagnostic medical.

4.3. Susținerile Institutului Cultural Român

4.3.1. Prin intermediul memoriului înregistrat la CNCD sub nr.2633/14.04.2014, Institutul Cultural Român își susține punctul de vedere cu privire la sesizarea petentei și menționează, în cuprinsul acestuia, faptul că nu are competențe în ceea ce privește conduita personalului care își desfășoară activitatea în cadrul institutelor culturale românești din străinătate, conform prevederilor legale în vigoare.

Acesta menționează că legislația aplicabilă acestor categorii de personal este cuprinsă în Legea 53/24.01.2014, Codul Muncii și Legea 269/17.06.2003 *privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României*.

Invocă lipsa calității procesuale pasive în ceea ce privește raporturile de muncă ale angajaților de la institutele românești din străinătate și a relațiilor individuale dintre aceștia.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director constată că petenta a fost singura angajată căreia i-a schimbat fișa postului într-una inferioară; a fost atacată verbal de către partea reclamată în legătură cu defășurarea conferinței în vederea pregătirii unui spectacol; i s-au dat sarcini în

plus de îndeplinit după schimbarea fișei de post; avea obligația de a îndeplini și alte sarcini de serviciu în afara celor existente în noua fișă de post; a fost pusă să recupereze orele de absență dedicate cursurilor de master, aceasta având acordul inițial al fostului director ICR Paris privind formarea sa profesională.

Colegiul director reține că, prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 1466/03.03.2014, Ministerul Afacerilor Externe solicită amânarea soluționării petiției și acordarea unui nou termen în vederea formulării unui punct de vedere.

De asemenea, Colegiul director reține și solicitarea ministerului transmisă prin intermediul telefonului de a i se acorda un termen mai lung pentru a putea răspunde. Colegiul director reține că Ministerul Afacerilor Externe **nu a răspuns solicitărilor** și transmite către acesta Adresa nr. 4856/14.06.2014 prin care îi pune în vedere faptul că îi revine obligația de a formula un răspuns/punct de vedere referitor la sesizarea formulată de petentă, în temeiul inversării sarcinii probei conform art. 20 din O.G. 137/2000 *privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată* și i se transmite că, în caz contrar, ministerul poate fi sancționat contravențional, conform legii.

Colegiul director reține apărările M.A.E. prin care se susține că schimbarea atribuțiilor petentei a fost motivată de rațiuni de serviciu și a fost stipulată în mod corespunzător în fișa de post comunicată centralei M.A.E.

Colegiul director reține și punctul de vedere al Institutului Cultural Român și solicitarea de a se constata lipsa calității procesuale pasive a acestuia.

5.2. În drept, având în vedere speța dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, va proceda conform dispozițiilor **art. 63** din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008, astfel *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.”* Astfel, Colegiul director dezbate excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de către Institutul Cultural Român. Acesta este de opinie că Institutul Cultural Român, în acest caz, **nu are calitate procesuală pasivă**, deoarece se reține că instituturile culturale românești din străinătate fac parte integrantă din serviciul diplomatic exterior al Ministerului Afacerilor Externe și au ca scop reprezentarea și promovarea culturii și civilizației românești în țările în care funcționează, aflându-se din punct de vedere administrativ în subordinea Ministerului Afacerilor Externe.

5.3. Conform **art. 20 alin. 6** al **O.G. nr. 137/2000**, *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice”.*

5.4. Principiul este enunțat și în **Directiva 2000/78/CE privind egalitatea de tratament în privința încadrării în muncă și a ocupării forței de muncă**, aplicabil cauzei, prin art. 10: *„Statele membre iau măsurile necesare, în conformitate cu sistemul juridic propriu, astfel încât, atunci când o persoană se consideră lezată prin nerespectarea față de ea a principiului «egalității» și prezintă, în fața unei jurisdicții sau a unei alte instanțe competente, fapte care permit prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte, să revină reclamantului sarcina de a dovedi că nu a violat principiul «egalității».”*

5.5. Inversarea sarcinii probei este un principiu aplicat ferm în domeniul discriminării de Curtea Europeană de Justiție (ex.: **Vasiliki Nikoloudi împotriva Organismos Tilepikoinonion Ellados AE**, 10 martie 2005, **Regina împotriva Secretary of State for Employment, ex parte Nicole Seymour-Smith și Laura Perez**, 9 februarie 1999, **B. F. Cadman împotriva Health & Safety Executive**, 3 octombrie 2006, **Centrum voor**

gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding împotriva Firma Feryn NV, 10 iulie 2008, **Jämställdhetsombudsmannen împotriva Örebro läns landsting**, 30 martie 2000).

5.6. Acest principiu este aplicat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului: „*în această materie [a discriminării] se aplică **inversarea sarcinii probei**, astfel dacă un aplicant arată existența unui tratament diferențiat, Guvernul are obligația de a demonstra că această diferențiere de tratament este justificat obiectiv*” (D.H. și alții împotriva Cehiei, 13 noiembrie 2007, Sampanis și alții împotriva Greciei, 5 iunie 2008); „*privind existența elementelor susceptibile de a constitui probe pentru a transfera sarcina probei către stat, nu există impedimente procedurale în a admite probe sau formule predefinite aplicabile în aprecierea acestora; o astfel de concluzie este sprijinită de evaluarea liberă a probelor, inclusiv un astfel de raționament decurge din faptele și observațiile părților contractante; probele pot decurge din coexistența a unor indicii ori prezumții suficiente de puternice, precise și concordante; în plus, nivelul convingerii necesare pentru a ajunge la o concluzie particulară și, referitor la acesta, privind distribuirea sarcinii probei este legat intrinsec de specificitatea faptelor, natura susținerilor și dreptului invocat*” (D.H. și alții împotriva Cehiei, 13 noiembrie 2007, Sampanis și alții împotriva Greciei, 5 iunie 2008).

5.7. Colegiul director reține că petenta a aflat de decizia M.A.E. de a-i întrerupe misiunea permanentă **în data de 06.01.2014** și că petenta nu a fost informată cu privire la obligația și, totodată, dreptul acesteia de a formula către M.A.E. o notă de relații pentru a-și putea susține apărările în fața deciziei M.A.E. de a fi rechemată de la post; reține că petentei nu i s-a dat posibilitatea de a răspunde la întrebările din cadrul investigației de care nu avea cunoștință. Colegiul reține că petenta se consideră discriminată, făcând comparație cu celelalte colege ale sale cu care consideră că se află în situație comparabilă (din punct de vedere al apartenenței la etnia maghiară a acesteia și la etnia română a celorlalte două colege ale sale care se aflau în aceeași situație profesională cu petenta) și cărora nu li s-a aplicat același tip de tratament și nu au fost supuse acțiunilor/faptelor de hărțuire.

Colegiul director reține că partea reclamată, M.A.E., a depus concluzii scrise referitoare la această speță prin adresa nr. A3/1358 din data de 21.07.2014, înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 5155/24.07.2014, fără a aduce la cunoștință concret, **care sunt criteriile care stau la baza încetării misiunii petentei.**

Ministerul Afacerilor Externe, prin adresa nr. A5/495 din data de 28.02.2014, înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 1466/03.03.2014 solicită amânarea soluționării petiției și acordarea unui nou termen, motivat de faptul că petiția vizează o plângere împotriva directorului Institutului Cultural Român de la Paris și aceasta a fost înregistrată la M.A.E. în data de 27.02.2014. Ministerul susține că, în vederea formulării unui punct de vedere fundamentat de către acesta, petiția urmează a fi transmisă la ICR Paris pentru lămuriri, parcurs ce necesită o perioadă mai mare de timp.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresa nr.1821/13.03.2014, recitează părțile pentru un nou termen de audieri.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresa nr. 4856/14.07.2014, revine printr-o altă adresă la partea reclamată, Ministerul Afacerilor Externe, cu solicitarea de a depune la dosar punctul de vedere în concret cu privire la petiția în speță, pentru a putea îndeplini sarcina probei, care conform art. 20 alin. 6 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, revine părții reclamate.

5.8. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a*

libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.9. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.10. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.11. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

5.12. Petenta a invocat un fapt de diferențiere: este tratată diferit, prin **schimbarea fișei de post într-una inferioară**; **atacurile verbale** aduse de către partea reclamată în legătură cu defășurarea conferinței în vederea pregătirii unui spectacol; prin **sarcinile în plus** de îndeplinit după schimbarea fișei de post; prin **recuperarea orelor de absență** dedicate cursurilor de master, aceasta având acordul inițial al fostului director ICR Paris privind formarea sa profesională.

5.13. Deși CNCD i-a solicitat prin mai multe adrese părții reclamate, Ministerul Afacerilor Externe, **să inverseze sarcina probei și să comunice criteriile obiective** în ceea ce privește tratamentul diferențiat aplicat petentei prin schimbarea fișei de post în data de 29 mai 2013, acesta nu a motivat obiectiv decizia de schimbare a fișei de post a petentei, motivând doar faptul că această schimbare s-a datorat necesității de a pune în ordine fondul de carte de 20.000 volume ale bibliotecii și pentru a proceda la catalogarea online a volumelor.

Ministerul Afacerilor Externe nu a inversat sarcina probei.

5.14. Prin urmare Colegiul director constată existența diferențierii.

5.15. Din documentele de la dosar, Colegiul director constată că s-a aplicat tratament diferențiat între cele trei angajate la I.C.R. Paris, în speța noastră, petenta-care aparține etniei maghiare și celelalte două colege care nu au fost hărțuite profesional și care aparțin etniei române.

5.16. O faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă atinge **un drept**, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

5.17. Colegiul director constată că dreptul încălcat al petentei este acela că nu a putut să își exercite profesia conform pregătirii profesionale și a competențelor pe care și le-a dezvoltat în toată perioada în care a fost **referent principal** relații în cadrul Ministerul Afacerilor Externe, în misiune permanentă în serviciul extern al României la Institutul Cultural Român de la Paris, **fiindu-i schimbată fișa postului într-una inferioară** și anume aceea de indexare a cărților din biblioteca ICR Paris, petenta neavând formare în acest domeniu și astfel fiind îndepărtată complet de domeniul său de expertiză, scoțând-o din criteriul de învățare continuă.

5.18. Colegiul director reține că în cazul semnalat de petentă sunt incidente prevederile **art. 2 alin. 4**, care prevăd că „(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.” și prevederile **art. 2 alin. 5**, care prevăd că“(5) Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”.Potrivit **art. 2 alin. 5** din ordonanță, Constituie hartuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, varsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv. Hărțuirea reprezintă o formă de discriminare introdusă în urma procesului de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE, privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, precum și dispozițiile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

Astfel, pentru a ne afla în situația unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin. 5, este necesar îndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute de aceasta. În aceste sens, reținem că fapta de hărțuire este individualizată printr-un comportament ce poate îmbrăca diferite forme (orice comportament). Sintagma folosită de legiutor, orice comportament, denotă dorința legiutorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, ceea ce permite reținerea unor situații diferite în practică, putând varia de la caz la caz (afirmații, gesturi, acte sau fapte).

Ceea ce interesează și în acest caz, este ca motivul comportamentului în sine, să conștie în existența unui criteriu de discriminare, astfel precum acesta este reținut de legiutor. Prin folosirea sintagmei orice alt criteriu, pe lângă enumerarea unor criterii, în cuprinsul dispoziției legale, nu face decât să întărească protecția efectivă pe care această dispoziție o introduce, practic oferind posibilitatea reținerii oricărui alt element, nespecificat de lege, dar care este determinant în săvârșirea faptei.

Manifestarea comportamentului pe baza oricărui criteriu, trebuie, într-un final să conducă la crearea unui cadru intimidant, ostil sau degradant, pentru persoana care este supusă unui asemenea comportament.

De reținut că, în ce privește acest aspect, față de forma de vovăție cu care sunt săvârșite faptele de discriminare, folosirea sintagmei orice comportament, poate avea în vedere inclusiv faptele săvârșite din culpă, esențial în această formă de discriminare fiind îndeplinirea condiției de creare a unui cadru intimidant ostil sau degradant.

Particularitate a faptei de hărțuire, astfel precum este reținută de OG nr.137/2000, republicată, constă în aceea că, diferit de celelalte fapte prevăzute și sancționate de OG nr.137/2000, aceasta nu presupune existența situației analoage, comparabile. Simplul fapt că reclamatul are un anumit comportament, ce are în vedere existența unuia dintre criteriile prevăzute de lege, iar acest fapt conduce la crearea unui cadru intimidant, ostil sau degradant, pentru petent/ă, este de ajuns pentru a se reține existența faptei de discriminare, prevăzută și sancționată de art. 2 alin. 5 din Ordonanță. Acest lucru reflectă, în principal, faptul că hărțuirea în sine este greșită din cauza formei pe care o îmbracă (abuz verbal, nonverbal sau fizic), și al efectului potențial pe care îl poate avea – încălcarea demnității umane. Astfel, reținem că se are în vedere percepția pe care o are victima asupra tratamentului la care a fost supusă.

Revenind la fondul prezentei cauze, cu privire la aspectele evidențiate de către petentă, ca și componente ale faptei de hărțuire, astfel precum este reținută de alin.5 al art.2 din ordonanță, ce se încadrează în limita de timp stabilită de art.20 alin.1, și având în vedere criteriul apartenenței la etnia maghiară, Colegiul consideră că aspectele astfel sesizate fi reținute ca fapte de discriminare.

Colegiul director reține că în cazul semnalat de petentă sunt incidente prevederile **art. 2 alin. 4** și prevederile **art. 2 cu 5**, coroborate cu prevederile art. **20 alin. 6**, care prevăd că „(6) *Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice*” al **O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Colegiul constată că, fără o justificare obiectivă, Ministerul Afacerilor Externe a avut un comportament pasiv în ceea ce privește situația petentei referitor la cazul de presupusă hărțuire. Ministerul a avut un comportament pasiv la solicitările Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin faptul că nu a răspuns solicitărilor.

5.19. Art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede „ (1) Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, **art. 10**, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate

5.20. Colegiul director dispune sancționarea cu avertisment a Ministerului Afacerilor Externe și a directorului I.C.R. Paris, domnul A. D., conform art. 2 alin. 4, art. 2 alin. 5 coroborate cu art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Opinie separată exprimată de Haller István privind aplicarea avertismentului:

5.21. Art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** stabilește: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

5.22. Se poate observa că **Ordonanța nr. 137/2000**, republicată, la art. 26 alin. 1, prevede clar sancționarea faptelor de discriminare cu amendă contravențională, fără să specifice posibilitatea aplicării sancțiunii de avertisment, ceea ce arată că legiuitorul a considerat că aceste fapte, prin gravitatea lor, trebuie sancționate ca atare. Prin **O.U.G. nr. 19/2013** amenziile contravenționale au devenit mai mari, în motivare arătându-se că a fost nevoie de modificarea de urgență a **O.G. nr. 137/2000** „având în vedere:

- depășirea datei-limită pentru transpunerea corectă și completă în legislația națională din România a Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;

- scrisoarea Comisiei Europene de punere în întârziere a autorităților române [nr. C (2012) 3996 final], emisă la 22 iunie 2012 în Cauza 2012/2099, pentru neîndeplinirea

obligației de stat membru al Uniunii Europene de transpunere corectă și completă a Directivei 2000/43/CE;

- scrisoarea de răspuns nr. 3.092/LO din 22.08.2012, prin care România s-a angajat să soluționeze aspectele sesizate de Comisia Europeană «până la jumătatea anului 2013»;

- faptul că prin promulgarea la data de 21 martie 2013 a Legii nr. 61/2013 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, proces legislativ inițiat în anul 2010, a fost asigurată transpunerea corectă a Directivei 2000/43/CE doar în ceea ce privește sarcina probei;

- faptul că parcurgerea unui proces legislativ pentru transpunerea corectă a celorlalte aspecte semnalate de către Comisia Europeană ar însemna o perioadă mare de timp, ceea ce ar duce la depășirea termenului asumat de către autoritățile române în fața Comisiei Europene;

- faptul că orice întârziere a autorităților române în transpunerea Directivei 2000/43/CE poate conduce la posibilitatea elaborării din partea Comisiei Europene a avizului motivat ce poate declanșa faza contencioasă prin sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru;

- riscul angajării răspunderii României pentru încălcarea obligațiilor de a transpune Directiva 2000/43/CE și Directiva 2000/78/CE, ce poate avea ca rezultate plata unei sume forfetare, precum și a unor penalități cu titlu cominatoriu"

5.23. Prevederile **O.G. nr. 2/2001** nu sunt aplicabile nici datorită faptului că reprezintă cadrul general al contravențiilor, față de care **O.G. nr. 137/2000**, privind aplicarea amenzii contravenționale, are calitate de lege specială. Acest caracter reiese și din prevederile art. 26 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**, care derogă de la termenul general de prescripție a amenzilor contravenționale („Aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute la alin. (1) se prescrie în termen de 6 luni de la data soluționării petiției de către Consiliu”).

5.24. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă și descurajantă.

5.25. Raportul Comisiei Europene (Report from the Commission to the European Parliament and the Council) din 17.01.2014, la subcapitolul 3.5., **Sancțiuni și remedii** (pagina 7), referind tocmai la practica Consiliului Național pentru Combaterea discriminării, critică aplicarea sancțiunilor simbolice (și anume sancțiunea cu avertisment în cauza **ACCEPT împotriva George Becalli**): „The two Directives do not harmonise sanctions and remedies in respect of discrimination, but require the Member States to lay down effective, proportionate and dissuasive sanctions and to ensure that judicial procedures for the enforcement of obligations under these Directives, possibly preceded by an administrative pre-litigation procedure, are available. The initial problems which many Member States encountered in relation to the correct transposition of the rules on sanctions have now been addressed and the sanctions provided for by law are generally appropriate. However, there are still potential grounds for concern as regards the availability of remedies in practice and whether sanctions that are imposed in concrete cases comply fully with the requirements of the Directives. The national courts appear to have a tendency to apply the lower scale of sanctions provided for by law and in terms of the level and amount of compensation awarded³⁸. In the ACCEPT case, the CJEU pointed out that Directive 2000/43/EC precludes national law under which sanctions are purely symbolic and that under certain conditions it would be in breach of the Directive if it is only possible to give a warning in a case of discrimination [Case C-81/12 Asociația Accept v Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, judgment of 25 March 2013. The CJEU left the assessment of whether this was

the case to the national court]. In the light of these issues, the Commission will closely monitor the standards applied in the use of sanctions and remedies in the Member States.”

5.26. Prin aplicarea sancțiunii de avertisment de către CNCD România riscă sancțiuni aspre pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării, pentru care membrii Colegiului director poartă atât responsabilități morale cât și pecuniare.

5.27. CEDO, prin juresprudența sa (ex. **Moldovan și alții împotriva României nr. 2**), arată că discriminarea etnică este cea mai gravă formă de discriminare. Se pune întrebarea dacă pentru cea mai gravă formă de discriminare se aplică doar avertisment, ce sancțiune se aplică în situația altor tipuri de discriminare. Rețin că ministrul de interne a fost amendat cu 1000 de lei pentru discriminare pe criteriul înălțimii (datorită prevederii conform căruia o femeie de sub 165 cm nu poate deveni polițistă).

5.28. Persoanele care au comis discriminarea sunt pe de o parte o instituție publică, pe de altă parte o persoană cu funcții publice. Ambele au obligația de a promova, nu de a încălca drepturile omului. Astfel discriminarea venită din partea lor este extrem de gravă.

5.29. Discriminarea vizează relațiile de muncă. Acest domeniu este extrem de sensibil, ceea ce implică și mai mult necesitatea acordării unei amenzi substanțiale în locul unui avertisment.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu 6 voturi pentru și 2 împotriva (Membru Colegiu director Istvan Haller și Membru Colegiu director Asztalos Csaba Ferenc) ale membrilor prezenți la ședință.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive invocată de către Institutul Cultural Român;

2. Constatrea faptei de discriminare conform **art. 2 alin. 4** și **art. 2 alin. 5**, coroborat cu **art. 20 alin. 6** din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată și aplicarea sancțiunii contravenționale cu **avertisment** conform **art. 7** din **OG 2/2001, actualizată, privind regimul juridic al contravențiilor** față de partea reclamată, Ministerul Afacerilor Externe;

3. Constatrea faptei de discriminare conform **2 alin. 5**, coroborat cu **art. 20 alin 6** din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată și aplicarea sancțiunii contravenționale cu **avertisment** conform **art. 7** din **OG 2/2001, actualizată, privind regimul juridic al contravențiilor** față de partea reclamată, directorul Institutului Cultural Român din Paris, domnul Alexandru Dobrescu;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

-

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BERTZI Theodora – Membru

GHEORGHIU Luminița – Membru

JURA CRISTIAN - membru

HALLER Istvan - membru

PANFILE Anamaria – Membru

STANCIU Claudia – Membru

VASILE Alexandru – Membru

Hotărâre redactată de către:

Anamaria Panfile – Membru Colegiul director al CNCD

Bianca Borțoneanu – Asistent Colegiul director al CNCD

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.